

Centrummodel voor Limburg

Op de dag van de ramp bij Fireworks in Enschede kwam ik er als burgemeester van Dronten achter, dat midden in onze gemeente een vuurwerffabriek stond die dertien keer zo groot was qua omvang en opslag. Dan schrik je wel even... Acuut zijn we aan de slag gegaan om de fabriek te saneren. Sindsdien heeft externe veiligheid mijn aandacht, tegenwoordig als burgemeester van Heerlen en portefeuillehouder Regionale Brandweer Zuid-Limburg.

Als gevolg van verschillende rampen eist de samenleving een hoger niveau van veiligheid. En terecht. Iedere gemeente, óók de kleine en landelijk gelegen, heeft ermee te maken. Al is het maar omdat er 's nachts een tankstation wordt bijgevuld of een vliegtuig overheen komt. De vraag is alleen: hoe organiseer je dat structureel en betaal je dat als gemeente?

Het rijksgeld dat voor externe veiligheid in Limburg beschikbaar is gesteld, is niet toereikend om per individuele gemeente aan het verwachtingsniveau van de burger te voldoen. Vanuit de bestuurlijke begeleidingsgroep pleiten wij daarom voor het zogenaamde centrummodel. Een aantal grote gemeenten breidt kennis en capaciteit uit op het gebied van externe veiligheid en vormt het aanspreekpunt voor omliggende gemeenten. Daarbij ontwikkelt iedere regio een specialisatie, zodat Limburg in totaal krachtig en dynamisch kan handelen. Eerlijk verdelen lijkt slim, beter is het om slim te verdelen!

Toine Gresel,

Lid bestuurlijke begeleidingsgroep

maart 2007, nummer 5

nieuwsbrief

Veiligheid maken we samen

7 maart. Provinciale Staten **VERKIEZINGEN**
Jij hebt het voor het zeggen

Update programmabureau

Het programmabureau Externe Veiligheid is de afgelopen tijd bezig geweest met de administratieve afhandeling van 2006, de voorbereiding op het programma van 2007 en de bestuurlijke bijeenkomst 'Veiligheid maken we samen'. Een belangrijk resultaat van deze bijeenkomst op 25 januari in Fortunato te Sittard, is dat de regio's Noord- en Midden-Limburg en Zuid-Limburg in onderling overleg een intergemeentelijk samenwerkingsmodel verder gaan uitwerken. De bestuurlijke begeleidingsgroep formuleert daar binnenkort een opdracht voor richting de veiligheidsbesturen van beide regio's. Een verslag met foto's van de bestuurlijke bijeenkomst vindt u op pagina 4 en 5.

Verslag 2006

Met hulp van alle projectleiders is het inhoudelijke verslag over 2006 afgerond. Hierin staan niet alleen activiteiten, resultaten en uitgaven per project. Ook wordt op programmaniveau inzichtelijk gemaakt in hoeverre doelstellingen zijn bereikt. Door de late start van het programma in 2006 is het niet gelukt om het volledige budget van vorig jaar te besteden. Deze onderuitputting hoeft niet verloren te gaan voor Limburg, omdat we de middelen kunnen overhevelen naar 2007. We zoeken samen met projectleiders en de bestuurlijke begeleidingsgroep naar een zinvolle besteding van deze extra middelen, onder meer door intensivering van al geplande activiteiten.

Startschot 2007

Het ministerie van VROM heeft ons programma voor 2007 goedgekeurd. Deze formele goedkeuring stelt het programmabureau in staat om alle projectleiders opdracht te verlenen voor hun projectactiviteiten in 2007. De laatste 'fine-tuning' van projectplannen vindt nu plaats, waarna de opdrachten worden verstrekt en de projecten ook formeel van start kunnen gaan. In deze nieuwsbrief leest u de laatste stand van zaken van een aantal projecten. Wilt u meer informatie over een project, een projectplan inzien of de voortgangsrapportage 2006 opvragen? Neemt u dan contact op met het programmabureau.

provincie limburg

De bestuurlijke begeleidingsgroep Externe Veiligheid bestaat uit (boven van links naar rechts): Toine Gresel (burgemeester Heerlen, portefeuillehouder Regionale Brandweer Zuid-Limburg), Sjoerd van der Schuit (directeur Sector Veiligheid Noord- en Midden-Limburg), Gerard van Klaveren (commandant Regionale Brandweer Zuid-Limburg) en (onder van links naar rechts): voorzitter Mat Vestjens (gedeputeerde 'Veilig leven in Limburg'), Monique Quint (VNG-ambassadeur 'Veiligheid'), Bert Oord (burgemeester Beesel, portefeuillehouder Sector Veiligheid Noord- en Midden-Limburg).

H1

Communiceren over risico's

Wegwijzer en symposium

Hoe en wat moet een gemeente communiceren richting burgers over omgevingsrisico's en externe veiligheid? In opdracht van onder meer de Provincie Limburg is een tweedelige Wegwijzer Risicocommunicatie geproduceerd. Deze biedt communicatiemedewerkers en experts op het gebied van externe veiligheid van gemeenten en hulpverleningsdiensten inzicht en handvatten om in een specifieke situatie doelgroep- en omgevingsgericht te handelen.

Tijdens het symposium Risicocommunicatie op 14 december 2006 in het Provinciehuis te Maastricht is de Wegwijzer Risicocommunicatie toegelicht aan bestuurders en ambtenaren van Limburgse gemeenten. Onder meer gedeputeerde Mat Vestjens, programmaleider André Wensveen en VNG-ambassadeur Veiligheid Monique Quint speelden een rol in het programma.

Maatwerk

Communiceren over omgevingsrisico's en externe veiligheid blijkt lastig te zijn en nog weinig te gebeuren. En het is, dat bleek ook op 14 december, maatwerk. Eerst moet duidelijk in kaart

worden gebracht wat de omgevingsrisico's in een gemeente of bepaald gebied zijn en welke informatiebehoefte de burgers hebben. Het is de kunst om het evenwicht te vinden tussen de inzet van communicatie over risico's rond gevaarlijke stoffen en de reactie bij de ontvangers. Streven is dat iedere gemeente het onderwerp risicocommunicatie een vast onderdeel laat zijn van de reguliere activiteiten. Publieksonderzoek naar risicobeleving bij burgers is hier onderdeel van.

Regionale pilots

De Provincie Limburg stelt financiële middelen beschikbaar voor een aantal regionale pilots rondom risicocommunicatie. Twee proefprojecten zijn bekend. Een pilot van het Gemeenschappelijk Brandweerbureau Westelijke Mijnstreek, waarbij het gaat om het communiceren van de externe veiligheidsrisico's als gevolg van Chemelot voor de burgers van een op relatief korte afstand gelegen wijk. Het andere proefproject is van de Sector Veiligheid Noord- en Midden-Limburg. De precieze inhoud van dat laatste project is nog niet bekend op dit moment. Daarnaast is het belangrijk om

het aspect risicocommunicatie integraal op te nemen in de gezamenlijke beleidsvisie Externe Veiligheid, die gemeenten, Provincie, regionale brandweer, GHOR en VROM-Inspectie Zuid in 2007 gaan opstellen in het kader van project D1, Beleidsvisie Externe Veiligheid (zie ook pagina 6).

Contact

Voor meer informatie over het project Risicocommunicatie kunt u contact opnemen met projectleider Hein van der Meer, Provincie Limburg, via e-mail hw.van.der.meer@prvlimburg.nl of telefoon (043) 389 75 58.

Het project Risicocommunicatie streeft in de periode 2006-2010 de volgende doelen na:

- risicocommunicatie is waar mogelijk onderdeel van de praktijk,
- de wijze van communiceren over externe veiligheid is efficiënt,
- risicocommunicatie is geïntegreerd in gemeentelijke beleid,
- de Wegwijzer Risicocommunicatie blijft actueel.

'Gemeenten, provincies en het Rijk zijn vanaf medio maart 2007 verplicht risicovolle situaties met gevaarlijke stoffen in bedrijven, op transportroutes en bij buisleidingen op te nemen in het risicoregister. De gegevens moeten openbaar en via internet te raadplegen zijn op de provinciale risicokaarten. Dit is het gevolg van het Registratiebesluit externe veiligheid dat op 19 december 2006 in het Staatsblad is gepubliceerd. Het besluit maakt het mogelijk dat burgers, bedrijven en overheden snel en eenvoudig een beeld kunnen krijgen van risico's met gevaarlijke stoffen in de omgeving', aldus het nieuwsbericht begin januari 2007 op de website van het ministerie van VROM.

In 2006 is binnen het project Risico-inventarisatie en informatiebeheer onderzocht welke gegevens voor Limburg nog ontbreken in het register, en hoe de gegevens actueel kunnen blijven om zo permanent aan het Registratiebesluit te voldoen. Door gegevensregistratie in het Register Risico's Gevaarlijke Stoffen (RRGS) in te bedden in het proces van vergunningverlening Wet Milieubeheer, kan actualiteit worden gewaarborgd.

Dit betekent:

- nieuwe inrichtingen toevoegen bij oprichtingvergunningen,
- wijzigingen bijwerken bij verandings- en revisievergunningen,
- inrichtingen, die worden opgeheven, uit het risicoregister halen.

Het project B1/B2 Kwaliteit Externe Veiligheid in milieubeheervergunningen richt zich onder meer op dit raakvlak tussen het RRGS en de vergunningverlening. Daarnaast biedt de

handreiking 'Wegwijzer externe veiligheid in de Wm-vergunning' inzicht in het proces van vergunningverlening.

Contact

Voor meer informatie over het project Risico-inventarisatie en informatiebeheer kunt u contact opnemen met projectleider Ester Temme, Provincie Limburg, via e-mail ehf.temme@prvlimburg.nl of telefoon (043) 389 78 62.

Geen aparte beheerorganisatie!

Richt geen aparte beheerorganisatie op, om de kwaliteit van de gegevens in het RRGS te waarborgen! Dat was de belangrijkste aanbeveling, die uit het onderzoek in het kader van het project Risico-inventarisatie en informatiebeheer naar voren kwam. Invoer en beheer van het register moet integraal onderdeel worden van de werkprocessen van de vergunningverleners Wet Milieubeheer. Het Registratiebesluit regelt immers de taken en verantwoordelijkheden van overheden, als het gaat om registratie van relevante situaties rondom externe veiligheid. Later volgt een ministeriële regeling van Binnenlandse Zaken waarin de registratie van Overige Ramptypen is verankerd. Als iedereen zijn verantwoordelijkheid hierin neemt, is de kwaliteit van gegevens in het register voldoende geborgd. Het voornemen is een project te formuleren, dat is gericht op het vormgeven van deze werkprocessen.

Gemeenten gaan intensief samenwerken

Resultaten bestuurlijke bijeenkomst

“De benodigde kennis op het gebied van externe veiligheid is nog te beperkt aanwezig bij gemeenten. Intensieve samenwerking, zowel bestuurlijk als ambtelijk, draagt bij aan een veilige leefomgeving voor de burger”, aldus Monique Quint, ambassadeur Veiligheid Limburg en oud-burgemeester van Vaals. Op donderdag 25 januari zijn 30 Limburgse burgemeesters, wethouders en gemeentesecretarissen met elkaar in gesprek gegaan over mogelijke samenwerkingsvormen rondom externe veiligheid. Dit gebeurde onder leiding van dagvoorzitter Rob van Gijzel. Het resultaat van de middag is dat het zogenaamde centrummodel, waarbij een aantal grote gemeenten omliggende gemeenten ondersteunt op het gebied van externe veiligheid, verder wordt besproken.

Iedere gemeente heeft met risico's van gevaarlijke stoffen te maken. Bijvoorbeeld doordat er een chemisch bedrijf is gevestigd of spoorvervoer van brandbaar gas plaatsvindt. Als er iets misgaat, zijn de gevolgen voor de omgeving groot. Om veiligheid van burgers

te optimaliseren moeten gemeenten proactief omgaan met vervoer, opslag en toepassing van gevaarlijke stoffen, en zo rampen proberen te voorkomen. Het Limburgse uitvoeringsprogramma 'Veiligheid maken we samen' werkt hier in de vorm van projecten aan, met onder meer financiering van het ministerie van VROM. Streven is dat 'externe veiligheid' in 2010 structureel onderdeel is van gemeentelijk en provinciaal beleid, en vast onderdeel van het werk van de Regionale Brandweer Zuid-Limburg en Veiligheidsdienst in Noord- en Midden-Limburg.

Centrummodel

Uit onafhankelijk onderzoek door Royal Haskoning blijkt dat actieve samenwerking in de praktijk tussen gemeenten essentieel is, om versnippering van kennis en ervaring rondom externe veiligheid te voorkomen. Qua vorm sluit het zogenaamde centrummodel het beste aan bij de situatie in Limburg. Burgemeester Gresel van de gemeente Heerlen en portefeuillehouder Regionale Brandweer Zuid-Limburg bevestigde dit: “Het voorstel is dat centrumgemeenten hun

verantwoordelijkheid nemen voor het omringende gebied. In Zuid-Limburg denken we aan een aanpak, die past binnen de bestaande samenwerkingsverbanden. Zo kan Heerlen een centrumfunctie vervullen in de regio Parkstad, en Maastricht in het Heuvelland.” Het centrummodel wordt het komend half jaar verder besproken en concreet uitgewerkt. “Ook in Noord- en Midden-Limburg, waar op dit moment nog geen structureel samenwerkingsverband tussen gemeenten bestaat”, aldus burgemeester Bert Oord van de gemeente Beesel en portefeuillehouder Veiligheid in Noord- en Midden Limburg. Limburg loopt met dit onderzoek en de resultaten van de bestuurlijke bijeenkomst voorop in Nederland.

Contact

Voor meer informatie over het project Samenwerking en formatie kunt u contact opnemen met projectleider Bram Kleijnen, Provincie Limburg, via e-mail b.kleijnen@prvlimburg.nl of telefoon (043) 389 75 08

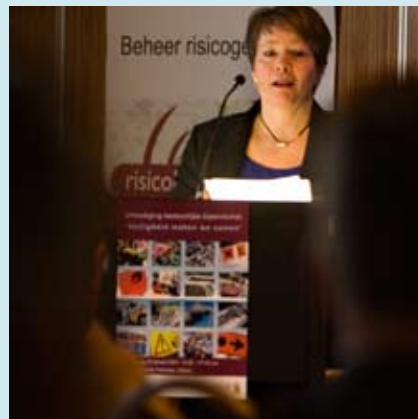

Mat Vestjens, gedeputeerde 'Veilig leven in Limburg', opende de bestuurlijke bijeenkomst.

Dagvoorzitter Rob van Gijzel vraagt Jan Mans naar zijn ervaringen rondom rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Marijke Ingenbleek van het ministerie van VROM licht het landelijke beleid en de menukaart Externe Veiligheid toe.

De gasten krijgen volop de kans om mee te praten, en daar maken ze gebruik van!

Op het scorebord: Veiligheid maken we samen!

Hans van Wageningen presenteert een samenwerkingsmodel.

Panelgesprek met een vertegenwoordiging vanuit de bestuurlijke begeleidingsgroep.

Monique Quint, VNG-ambassadeur Veiligheid, sluit de bijeenkomst af.

De bel als symbool om mensen bij elkaar te brengen en samen actief externe veiligheid op te pakken.

Oproep aan gemeenten

“Houd gegevens up-to-date!”

De Provincie Limburg werkt aan de ontwikkeling van een risicokaart voor professionele gebruikers. Basis van deze risicokaart zijn twee landelijke databestanden: het Register Risico's Gevaarlijke Stoffen (RRGS) en het Informatie-Systeem Overige Ramptypen (ISOR). De risicokaart wordt een succes als de professionele gebruiker alle benodigde gegevens kan ontsluiten én als die gegevens ook actueel zijn. De gemeente levert hierin de grootste bijdrage, doordat zij een groot deel van het RRGS en het ISOR up-to-date houden.

De Sector Veiligheid Noord- en Midden-Limburg is één van de professionele gebruikers van de risicokaart Limburg. Erik Verbugt, medewerker proactie en preventie, licht toe: “Gemeenten zien nog onvoldoende de meerwaarde voor hun eigen organisatie van het registreren van deze gegevens. Het wordt vaak als een extra belasting ervaren die enkel een risicokaart oplevert. Deze gegevens zijn echter ook bijzonder nuttig bij de voorbereiding van een ramp of zwaar ongeval. Hierin is, behalve voor de hulpverleningsinstanties, ook voor de gemeenten zelf, een belangrijke rol weggelegd.”

Juist en volledig

Gemeenten, provincies en het Rijk zijn vanaf medio maart 2007 verplicht risicovolle situaties met gevaarlijke stoffen in bedrijven, op transportroutes en bij buisleidingen op te nemen in het RRGS. Het ISOR wordt nu nog niet overal bijgehouden, maar is daarom zeker niet minder belangrijk. In dit informatiesysteem zijn onder meer gegevens over kwetsbare objecten, zoals het aantal aanwezige personen, opgenomen. “Het is voor de hulpverleningsinstanties, dus ook voor de gemeente, van groot belang om bij een inzet op een eenvoudige én vlugge wijze over juiste en volledige informatie in het effectgebied te kunnen beschikken”, aldus Erik Verbugt.

Gezamenlijke Beleidsvisie Externe Veiligheid

Een van de 16 projecten voor 2007 binnen het uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid Limburg is het gezamenlijk opstellen van een beleidsvisie door gemeenten, Provincie, regionale brandweer, Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR) en VROM-inspectie Zuid. Uitgangspunt is dat de uiteindelijke beleidsvisie praktisch uitvoerbaar is en een beleidskader biedt, op basis waarvan afwegingen eenduidig en integraal kunnen worden gemaakt voor alle onderdelen van de externe veiligheidsketen. Daarnaast besteedt het project aandacht aan samenwerking bij de uitvoering, intern bij een gemeente én tussen de verschillende partijen.

Om dit project te realiseren is een projectgroep geformuleerd van tien gemeenten (Eijsden, Gulpen-Wittem, Heerlen, Horst aan de Maas, Leudal, Maastricht, Roermond, Sittard/Geleen, Venlo, Weert) samen met Provincie, regionale brandweer, GHOR, VROM-inspectie Zuid en Samenwerkingsknooppunt Limburg.

Voordelen

Eén gezamenlijk gedragen beleidsvisie Externe Veiligheid voor heel Limburg biedt een aantal grote voordelen voor alle betrokkenen:

- optimaal gebruik van aanwezige kennis, kunde en ervaring,

- kleinere gemeenten krijgen de mogelijkheid om mee te liften,
- subsidie hoeft niet versnipperd te worden over tal van individuele projecten.

Dit jaar nog wordt de beleidsvisie afgerond, en vervolgens bij de diverse betrokken partijen geïmplementeerd. Ook moeten de gemeenten de gezamenlijke beleidsvisie Externe Veiligheid op maat afstemmen op hun eigen situatie en invoegen in hun beleidsplannen.

Contact

Voor meer informatie over het project Beleidsvisie Externe Veiligheid kunt u contact opnemen met projectleiders Sylvia Göttgens, gemeente Heerlen, via e-mail s.gottgens@heerlen.nl of telefoon (045) 560 392 en/of Edwin Pirson, gemeente Eijsden, via e-mail edwin.pirson@eijsden.nl of telefoon (043) 409 52 64.

In 2006 heeft een zevental Limburgse gemeenten subsidieprojecten aangedragen, bij de Provincie Limburg voor het verbeteren van het aspect externe veiligheid in de milieuvergunning. De Provincie heeft deze projecten goedgekeurd en de gemeenten zijn eind 2006 gestart met de uitvoering. De meeste aandacht is hierbij uitgegaan naar het actualiseren van de gemeentelijke milieuvergunningen voor LPG-tankstations. Naast de grotere regiogemeenten Sittard-Geleen, Heerlen en Maastricht hebben ook de gemeenten Eijsden, Nederweert, Meerssen en Vaals projectplannen ingediend.

De rode draad binnen de aangedragen projecten is de inhoudelijke verbetering van de kwaliteit van de aanvraag, de considerans en de voorschriften. Om de kwaliteit van vooral de considerans te verhogen is de provincie in samenwerking met het Kennistransfercentrum van de Hogere Agrarische School (HAS) in Den Bosch in februari 2007 gestart met de ontwikkeling van een zogenoemde KwaliteitsCriteriaLijst (KCL). Met deze lijst kunnen alle milieuvergunningen inhoudelijk worden beoordeeld, verbeterd en onderling vergeleken.

Vraag ook subsidie aan!

Ook dit jaar is het mogelijk om als gemeente subsidie aan te vragen bij de Provincie om gemeentelijke milieuvergunningen, die voor een externe veiligheid actualisatie in aanmerking komen, aan te pakken. Neem hierover tijdig contact op. Onderstaande werkzaamheden komen voor subsidie in aanmerking:

- het beoordelen van de kwaliteit van de externe veiligheid verantwoording in bestaande milieuvergunningen van risicovolle bedrijven,
- het actualiseren van de externe veiligheid verantwoording in bestaande en nieuwe milieuvergunningen van risicovolle bedrijven,
- het (verder) inbedden van het gebruik van de Wegwijzer Externe Veiligheid in het gemeentelijke vergunningverleningsproces,
- het aanpassen van het kwaliteitssysteem voor vergunningverlening.
- het laten deelnemen van milieu-ambtenaren aan specifieke opleidingsmodules van de Hogeschool Saxion, waaronder bijvoorbeeld de module kwantitatieve risicoanalyse (QRA).

Contact

Als u de Wegwijzer wilt bestellen, milieu-ambtenaren wilt aanmelden voor de QRA-opleiding in Maastricht in maart/april of het subsidieformat voor een projectplan wilt ontvangen, kunt u contact opnemen met projectleiders Désirée Seegers, Provincie Limburg, via e-mail dml.seegers@prvlimburg.nl of telefoon (043) 389 79 29 en/of Jean-Pierre Ubachs, Provincie Limburg via e-mail jpjh.ubachs@prvlimburg.nl of telefoon (043) 389 75 44.

Bestuurlijke bijeenkomst 'Veiligheid in ontwikkeling'

In Noord- en Midden-Limburg is nu meer dan twee jaar ervaring opgedaan met het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Uitermate positieve, maar ook zeer teleurstellende ervaringen. Het is daarom belangrijk om het advies en de rol van de regionale brandweer met elkaar te bespreken. Wat moet? Wat mag? Wat kan? Wat verwacht u?

Op 30 maart organiseert de Sector Veiligheid Noord- en Midden-Limburg een bestuurlijke bijeenkomst 'Veiligheid in ontwikkeling' in Kasteel De Raay in Baarlo. Genodigden zijn bestuurders in Noord- en Midden-Limburg. De bijeenkomst start om 9.30 uur en eindigt met een lunch. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Marijke Besselink, Veiligheidsregio Noord- en Midden-Limburg, via e-mail m.besselink@sectorveiligheidnml.nl

Activiteitenagenda

2007

- 1 maart Workshop externe veiligheid voor gemeenten in Noord- en Midden-Limburg
- 6 maart Workshop externe veiligheid voor gemeenten in Zuid-Limburg
- 20 maart Ondertekening van het Provinciaal Inspectieprogramma BRZO 1999 bij Trespa International in Weert
- 30 maart Bijeenkomst 'Veiligheid in ontwikkeling' voor bestuurders in de regio Noord- en Midden-Limburg, Kasteel De Raay in Baarlo
- 2 april Overleg bestuurlijke begeleidingsgroep
- 25 en 26 april Nationaal congres over externe veiligheid in Leiden.

Uitbreiding programmabureau

Sinds 1 januari 2007 is Bram Kleijnen werkzaam als assistent programmaleider bij het programmabureau Externe Veiligheid. Hij heeft alle inhoudelijke zaken binnen het programmabureau overgenomen van Wim Evers van ingenieursbureau Oranjewoud. Voor vragen, informatie en ondersteuning is Bram Kleijnen bereikbaar via e-mail b.kleijnen@prvlimburg.nl of telefoon (043) 389 75 08.

Contact

Programmabureau Externe Veiligheid
[André Wensveen](mailto:Andre.Wensveen@prvlimburg.nl), telefoon (043) 389 75 81
of e-mail ag.wensveen@prvlimburg.nl
[Bram Kleijnen](mailto:Bram.Kleijnen@prvlimburg.nl), telefoon (043) 389 75 08 of
e-mail b.kleijnen@prvlimburg.nl

Meer informatie over het uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid vindt u terug op www.limburg.nl (doorklikken naar 'Veilig leven in Limburg').

Colofon

Redactie:
projectleiders en programmabureau
Externe Veiligheid Limburg
Eindredactie:
Facet'N
Fotografie:
Johannes Timmermans
Diana Scheilen
Vorm en druk:
Provincie Limburg